

РОЗДІЛ V. ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК 378:37.011.3-051:78+159.954

Чень Чень

Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ORCID ID 0000-0002-5046-3674

DOI 10.24139/2312-5993/2020.01/335-344

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИХ УМІНЬ У КОНТЕКСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті обґрунтовано актуальність проблеми формування й розвитку в майбутніх учителів музичного мистецтва презентаційних умінь, які є складовою цілісної системи комунікативної діяльності, що складається з низки специфічних умінь і навичок. Проаналізовано параметри відмінностей презентаційної діяльності, що проводиться студентами в процесі навчання, від тієї, з якою стикаються студенти на практиці. Виявлено умову формування досліджуваної дефініції, а також визначено педагогічні завдання, вирішення яких залежить від сформованості презентаційної компетентності.

Ключові слова: презентаційні вміння, комунікативна діяльність, майбутній учитель музичного мистецтва, педагогічна умова.

Постановка проблеми. Сучасний ринок праці висуває нові вимоги до фахівця. Щоби бути затребуваним і конкурентоспроможним, сучасному випускникові ЗВО необхідно мати високий рівень професійної компетентності. Дослідники виділяють у професійній компетентності не тільки теоретичні знання й уміння, досвід діяльності, але й соціальні, особистісні навички – «соціально-комунікативні та індивідуальні здібності, що забезпечують самостійність професійної діяльності» (Батышева, 1998).

У ракурсі висунутих суспільством вимог до сучасного фахівця вчені звертають свою увагу на формування в майбутніх учителів музичного мистецтва комунікативної компетентності, яка включає в себе низку підкомпетентностей, у тому числі презентаційну компетентність, що складається з низки специфічних умінь і навичок. В. Герман і Н. Громова вказують, що серед низки важливих завдань реформування вищої освіти першорядним виступає підготовка висококваліфікованих фахівців, які майстерно володіють мистецтвом живого слова (Герман, Громова, 2009).

Узагалі, комунікативна діяльність аналізується та оцінюється вченими, зокрема В. П. Андрущенко, за такими компонентами: адресант, повідомлення, адресат, засіб передачі повідомлення, канал зв'язку (Андрущенко, 2004). Таким чином, презентаційні вміння є складовою

частиною цілісної системи комунікативної діяльності й у той самий час представляють функціональну систему, що включає лише один зв'язок серед елементів загальної структури комунікативних умінь: адресант – повідомлення. Сьогодні більшість публікацій присвячена методичним рекомендаціям зі створення мультимедійних презентацій (Р. Ф. Абдєєва, Б. С. Гершунського, Л. Х. Зайнутдінової, Ю. І. Машбіця, О. С. Полат, І. В. Роберт). Не применшуючи значення інформаційних і комунікаційних технологій, які дозволяють оперативно працювати з мультимедійною інформацією (текстовою, табличною, графічною, звуковою), вважаємо важливими у професійній діяльності майбутнього фахівця, особливо в межах гуманітарних професій, презентаційні вміння, пов'язані з переконливим поданням інформації, впливом на емоційну сферу сприйняття слухача, утриманням уваги, мотивацією до обговорення, веденням дискусії. Така презентація, вказує С. В. Шевчук, вимагає від студента ретельної підготовки, яка включає: 1) вибір теми; 2) підбір матеріалу; 3) обдумування та структурування доповіді; 4) підбір демонстраційно-наочних матеріалів; 5) проведення пробної репетиції виступу; 6) підготовка до відповідей на можливі запитання (Шевчук, 2012).

Так, модель прийнята в межах програми TUNING («Налаштування освітніх структур»), учасниками якої були 16 країн, що підписали Болонську декларацію, включає кілька груп компетентностей, об'єднаних у два блоки: загальні та спеціальні.

Учені, разом із теоретичною й особистісною компетентністю (володіння фундаментальним теоретичним знанням і здатність до самоорганізації та ініціативності), вказують на ще три важливі складові професійної компетентності: соціальну (здатність людини вибудовувати стратегії взаємодії з людьми); інформаційну (здатність аналізувати, обробляти й передавати інформацію за допомогою сучасних інформаційних технологій) і презентаційну (здатність успішно представляти результати своєї та колективної професійної діяльності) (Полетаєва, Борисова, 2017).

Саме до таких професійно значущих комунікативних навичок і вмінь належать навички й уміння проведення презентації. Одним із практичних завдань навчання майбутнього викладання музичного мистецтва є розвиток уміння вільно й переконливо говорити й виконувати музичний текст публічно, тому необхідність формування й розвитку в студентів педагогічних університетів презентаційних умінь є очевидною.

Аналіз актуальних досліджень. Говорячи про важливість формування презентаційних умінь для майбутнього вчителя музичного мистецтва, вчені розглядають цей феномен у контексті професійної компетентності. Наукові розвідки провідних українських дослідників зосереджені на визначенні змісту, видів та умов формування професійної компетентності вчителя, яка включає в себе інформаційну та

комунікативну компетентності (Н. Бібік, Л. Ващенко, І. Зимня, Б. Ельконін, Н. Кузьміна, Л. Карпова, М. Кадемія, А. Коломієць, О. Локшина, А. Маркова, Л. Мітіна, О. Овчарук, Є. Павлютенков, Л. Паращенко, О. Пометун, І. Прокопенко, С. Раков, І. Родигіна, О. Савченко, Г. Тарасенко, С. Трубачьова, А. Хуторський, М. Чошанов, В. Шахов та ін.).

Презентаційні вміння й навички визначаються вченими як одна з важливих на сьогодні професійних компетентностей, якими необхідно володіти майбутньому фахівцеві. На думку А. Панфілової, напрацювання цієї компетентності відбувається у процесі професійного навчання студентів у ЗВО (Панфілова, 2003, с. 27).

Л. А. Милованова та Н. М. Полетаєва вказують, що для презентаційних умінь важливу роль відіграють особистісні характеристики учнів, їх артистизм, вміння виступати на публіці, відбирати відповідні наочні посібники та технічні засоби. Навчання презентації не повинно звужуватися до навчання виключно монологічному мовленню, це цілий комплекс завдань, спрямованих на спільну мету (Милованова, Полетаєва, 2010).

Н. М. Полетаєва та Е. А. Борисова розрізняє презентаційну компетентність за цільовою спрямованістю на професійну й особистісну. Перша пов'язана з вирішенням завдань професійного розвитку особистості. Друга спрямована на вирішення суто особистісних завдань, не пов'язаних із професійною діяльністю. Професійна презентаційна компетентність тісно пов'язана з професійною діяльністю й виконує функції привертання до себе уваги як до професіонала з метою отримання схвалення результатів діяльності, вважає автор (Полетаєва, Борисова, 2017). У контексті професійної діяльності суб'єкт презентує:

- результати своєї професійної діяльності;
- представляє плани й перспективи впровадження будь-якої ідеї, методики або підходу;
- звіт про виконану роботу;
- перспективи розвитку діяльності;
- значимість своїх інноваційних ідей;
- досвід своєї професійної діяльності у статтях, методичних посібниках, монографіях.

У наш час неможливо уявити сферу професійної діяльності, в якій не потрібні були би презентаційні вміння. Необхідність готувати ефективну презентацію виникає ще на етапі професійної підготовки студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва й виражається в таких формах роботи:

- захист лабораторних та курсових робіт;
- захист проєкту;
- захист випускної кваліфікаційної роботи;
- виступ на семінарі й конференції;

– демонстрація виконавських і творчих досягнень у творчих професіях (виставка, академконцерт, хореографічна або театральна постановка).

Аналізуючи різні підходи до проблеми формування презентаційних умінь, можна виділити єдиний підхід, що висувається вченими: формування презентаційної компетентності в процесі професійної підготовки має бути спрямоване на формування всіх її компонентів і враховувати особливості всіх видів цієї професійної діяльності. Визнання необхідності розвитку комунікативно-успішної особистості в професійній сфері обумовлює спрямування в процесі навчання в закладі вищої освіти на такі види роботи, у яких презентаційні вміння розвиваються найбільш ефективно.

Мета статті полягає у виявленні умов, що сприяють формуванню презентаційних умінь у майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі навчання в педагогічному університеті.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження були використані такі методи: когнітивно-узагальнюючі (теоретичний аналіз вітчизняної та зарубіжної наукової літератури); вивчення навчально-методичної документації для студентів-бакалаврів, пряме й непряме педагогічне спостереження, тестування, аналіз існуючого програмного забезпечення, узагальнення педагогічного досвіду з проблеми дослідження.

Виклад основного матеріалу. Наше дослідження спрямоване на виявлення умов формування презентаційних умінь у педагогічній діяльності вчителя музичного мистецтва. Слід відзначити, що музично-педагогічна діяльність вчителя визначається специфікою музичної освіти, але, разом із тим, підпорядкована загальним закономірностям теорії діяльності. Специфіка її в тому, що суб'єкт діяльності вирішує педагогічні завдання засобами музичного мистецтва. Сьогодні, в умовах загального засилля низькопробної музичної продукції, постає питання використання духовно-формуючого потенціалу музики, який полягає в ідейному змісті музичних творів. Разом із тим, духовний потенціал будь-якого виду мистецтва є лише можливістю, яка визначається ступенем активності сприйняття й осмислення музики учнями, при цьому реалізується він у певних, створених учителем умовах. Такою першорядною умовою музично-педагогічної діяльності виступає цілеспрямована організація передачі та сприйняття художньої інформації в освітньому процесі, тобто комунікативна діяльність, однією зі складових якої є презентаційна (вербальна й інтерпретаційна) діяльність.

Аналізуючи майбутню багатопланову професійну діяльність учителя музичного мистецтва, ми виділяємо такі завдання, вирішення яких залежить від сформованості презентаційної компетентності:

– тлумачення нотного тексту й розуміння укладеного в ньому художнього смислу, передача його змісту;

– переконливість виконавської інтерпретації, що інтегрує задум композитора, особистий творчий досвід, художні переваги виконавця, а також естетичні тенденції сучасної йому епохи;

– здійснення художнього аналізу музики, що інтерпретується;

– презентація доступної та захопливої інформації, що вимагає володіння технічними засобами її обробки.

Музично-педагогічна діяльність поєднує в собі аналітико-музикознавчу, музично-виконавську, дослідницьку роботу, засновану на вмінні самостійно узагальнювати й систематизувати отримані знання з метою їх публічного представлення, тобто презентації. Разом із тим у зарубіжній літературі презентаційні вміння розглядаються як інтегративні вміння, до складу яких входять комунікативні, організаторські, проєктувальні, прогностичні та ін.

Н. В. Кузьміна, А. К. Маркова, Г. Н. Міхалевська, Г. С. Трофімова розглядають презентаційні вміння в такому самому контексті, тобто інтегруючи в собі комунікативні вміння.

Беручи до уваги той факт, що значущою характеристикою комунікації є її багатовимірність, ми розглядаємо презентаційні вміння як частину комунікативного процесу.

Застосування терміну «презентаційна компетентність» у педагогічних дослідженнях уперше зустрічається в статтях і дисертаційній роботі М. І. Малетової, яка співвідносить таку компетентність із наявністю здібностей до планування, формулювання, прогнозування й моделювання майбутньої діяльності та її успішної публічної презентації на основі використання засобів вербальної та невербальної комунікації. Презентаційні вміння вчена розглядає в контексті комунікативної діяльності як «уміння соціальні, що включають уміння й бажання ефективної комунікації» (Малетова, 2011).

Використання презентацій в освітньому процесі сприяє:

- наочній демонстрації навчального матеріалу;
- ефективному засвоєнню навчального матеріалу через активізацію пізнавальної діяльності студентів та систематизацію знань;
- підвищення інтересу до досліджуваної дисципліни;
- самовираження й задіяння почуттів і емоцій студентів;
- розвитку мислення (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення);
- розвитку вмінь здійснювати обробку інформації;
- формування в студентів інформаційної культури;
- формування навичок самоконтролю й самооцінки;
- набуття досвіду використання інформаційних технологій у індивідуальній і колективній навчально-пізнавальній діяльності;
- прояву й розвитку пошукової активності студентів.

У педагогічній освіті термін «презентація» отримує своє смислове наповнення у двох контекстах:

- демонстрація нового навчального матеріалу, що сприяє розкриттю нової теми або нового ракурсу в її розгляді;
- інструментарій, за допомогою якого така демонстрація розроблена.

Ураховуючи особливості професійної діяльності вчителя музичного мистецтва, до вищесказаного варто додати набуття навичок публічного виступу (представлення вербального й музично-художнього тексту). Відомо, що процес музичного навчання студентів у педагогічних університетах передбачає публічне виконання музичних творів, що формує певний досвід сценічної поведінки. Однак, виступ студента на модульних звітностях і виконання-презентація музичного твору в аудиторії перед учнями в професійній діяльності мають різні цільові, установчі та процесуальні механізми. Під час виконання музичного твору на заліку або модулі студент виступає перед підготовленою аудиторією викладачів, яка має уявлення про ідеальне звучання твору. У цьому випадку завдання студента полягає в тому, щоб, по-перше, відповідати слуховим очікуванням (грамотне виконання), по-друге, продемонструвати особисте сприйняття та ставлення до інтерпретованого тексту. Таким чином, уміння художньо-виконавської презентації музичних творів у ЗВО зводяться до освоєння студентами способів аналітичної та виконавської роботи з нотним текстом (тлумачення, відтворення смислових значень, слуховий контроль), що забезпечує можливість втілення у виконавській діяльності осмисленого образного змісту музики. Особливості виконавської інтерпретації музичного твору глибоко й ретельно досліджені в працях відомих музикантів-виконавців і педагогів Л. С. Ауера, Г. М. Когана, Н. П. Корихалової, Е. Я. Лібермана, Г. Г. Нейгауза та ін. Ключовим поняттям успішного виконання є теза про інтеграцію задуму композитора, художніх уподобань виконавця, а також естетичних тенденцій епохи. Уміння здійснювати художню інтерпретацію музики в такому контексті вважається найважливішим показником успішності формування музичного мислення, а також професійних умінь студента-музиканта.

При цьому, відзначають Л. Н. Земерова, Б. Л. Кременштейн, Е. Я. Ліберман, С. М. Майкапар, справжнім інтерпретатором, що створює у свідомості власну художню концепцію твору, найчастіше є викладач, а студент виступає в якості виконавця, який втілює задум викладача.

У цілому, комплекс умінь, необхідних музикантам-виконавцям для здійснення художньої інтерпретації, включає: вміння знаходити семантичні одиниці музичного тексту, вміння осмислювати музичний зміст, вміння знаходити потрібні виконавські засоби, вміння здійснювати контроль виконавського процесу.

Ситуація, в яку студент потрапляє в практичній професійній діяльності, багато в чому відрізняється, кажучи мовою психології, підготовленістю до сприйняття адресата (реципієнта). Кожне виконання на уроках музичного мистецтва передбачає певне завдання: ознайомлення, показ тематичного матеріалу, аналіз драматургії або звуковиразних засобів, виявлення стильових або жанрових особливостей твору. Виходячи з цього, вважаємо, що форма презентації музичного тексту виступає у варіативному багатстві: цільне емоційно-насичене виконання (ознайомлення з твором), фрагментарне (у разі пошуку музичних аналогій, наприклад, жанрових), виконання по нотах окремих мотивів або епізодів з низки творів із метою виявлення музично-інтонаційної або звуко-виразної єдності).

Вербальна презентація певного матеріалу в шкільній практиці також відрізняється від відомих студентам форм презентацій: захист лабораторних і курсових робіт, захист проекту, захист випускної кваліфікаційної роботи, виступ на семінарі й конференції. Крім змістовності, у практичній діяльності вчителя музичного мистецтва інформація повинна бути спрямована на утримання уваги учнів, спонукувати до роздумів, переконувати й мотивувати. У процесі навчального спілкування, здебільшого на заняттях гуманітарного спрямування, часто, зауважують В. Герман і Н. Громова, виникає ситуація, за якої актуалізується «наявне активне ставлення до точки зору співрозмовника, що виражене в її критичній оцінці» (Герман, Громова, 2009, с. 19). Так, оволодіння мистецтвом суперечки, запевнюють автори, стає одним з актуальних завдань для широкого кола фахівців, професійна діяльність яких пов'язана з впливом на людей через різноманітні види комунікацій (Герман, Громова, 2009). У зв'язку з цим пильної уваги вимагає створення спеціальних психолого-педагогічних умов формування презентаційних умінь в освітньому процесі, серед яких ми виділяємо організацію групової самостійної роботи студентів над проектом на основі використання інтегрованого підходу.

Суттєвою ознакою поняття «самостійна робота», як відзначає С. Н. Поздняк, виступає самостійний, активний, пошуковий характер пізнавальної та інших видів практичної, дослідницької, проектної діяльності студентів, спрямованих на досягнення особистісно та професійно значущих цілей освітнього процесу (Поздняк, 2010).

На думку І. С. Попової, поняття «самостійна робота студента» є ключовою складовою освітнього процесу, яка визначає формування навичок, умінь і знань, прийомів пізнавальної діяльності та забезпечує інтерес до творчої роботи, а також представляє собою особливу форму навчання за завданням викладача, виконання якої вимагає творчого підходу й уміння отримувати знання самостійно (Попова, 2009).

Спираючись на підходи Н. О. Хлупіної до визначення сутності поняття «самостійна робота», ми виділили такі ознаки успішності її проведення:

- відсутність безпосередньої участі педагога;

- прояв учнями активності, особистого інтересу до проблеми, що презентується в проекті;
- змістовність інформації та логіка її викладу;
- доцільність застосування мультимедійних ресурсів та інформаційно-комунікаційних технологій за дотримання принципу наочності й доцільності їх використання;
- наявність принципу міждисциплінарної інтеграції в процесі презентації проекту;
- змістовна грамотність і часова відповідність представлення слухової та візуальної інформації;
- створення проблемної ситуації або смислової інтриги: наявність прикладів, що підтверджують точку зору презентатора; висунення аргументів тощо;
- планування мовної поведінки презентатором;
- адекватне ставлення до негативних і провокаційних питань, бачення в них інтересу слухачів до виступу (Хлупина, 2017).

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Беручи до уваги перераховані вище вимоги до підготовки та проведення презентації на уроках музичного мистецтва, ми дійшли висновку про необхідність розвитку в учнів таких презентаційних умінь і навичок:

- пошук художньо-інформаційного, візуально-ілюстративного й музичного матеріалу на основі принципу інтеграції;
- систематизація й узагальнення інформації;
- використання інформації відповідно до поставленої мети (текст, виконання, візуальний ряд);
- уміння обґрунтовувати судження, давати визначення, наводити докази й використовувати відповідні приклади для ілюстрації;
- застосування необхідних вербальних і невербальних засобів для вираження згоди або незгоди;
- створення матеріалу для усних презентацій із використанням мультимедійних технологій.

Усі ці вміння складають основу інформаційної культури учнів і відіграють важливу роль у підготовці та проведенні презентацій. У якості однієї з умов формування презентаційних умінь у майбутнього вчителя музичного мистецтва ми виділяємо організацію групової самостійної роботи студентів над проектом на основі використання інтегрованого підходу.

Ураховуючи те, що основна маса публікацій присвячена методичним рекомендаціям зі створення презентацій, ми вбачаємо перспективи розгляду цієї проблеми в дослідженні механізмів розкриття студентом змісту презентацій і методики їх доцільного застосування в освітньому процесі вищої школи.

ЛІТЕРАТУРА

- Андрущенко, В. П. (2004). Мистецька освіта в системі формування педагога ХХІ століття. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*, 1, 3-5.
- Батышева, С. Я. (ред.). (1998). *Энциклопедия профессионального образования*. Режим доступа: <http://www.anovikov.ru/dict/epo.pdf>
- Герман, В., Громова, Н. (2009). Полемічна культура сучасного викладача й учителя української мови та літератури. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4, 17-27.
- Малетова, М. И. (2011). *Технология развития презентационных компетенций будущих экономистов (на материале занятий по англ. языку)* (автореф. ... канд. пед. н.: 13.00.08). Ижевск.
- Милованова, Л. А., Полетаева, Н. М. (2010). Формирование презентационных умений старшеклассников на уроках иностранного языка. *Lingua mobilis*, 3 (22). Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-prezentatsionnyh-umeniy-starsheklassnikov-na-urokah-inostrannogo-yazyka>.
- Нищак, І. Д. (2010). Створення та використання комп'ютерних презентацій у професійній підготовці вчителя трудового навчання. *Педагогічний альманах*, 6, 107-114.
- Осадчий, В. В. (2011). Мультимедійні технології у професійній підготовці майбутніх учителів в умовах педагогічного університету. *Педагогіка*, 2, 129-140.
- Панфилова, А. (2003). Эффективная презентация как фактор делового успеха. *Новые знания*, 2, 5-10.
- Поздняк, С. Н. (2010). *Методические рекомендации к организации самостоятельной работы студентов*. Екатеринбург: УрГПУ.
- Полетаева, Н. М., Борисова, Е. А. (2017). Презентационная компетентность: сущность, структура и значимость в профессиональной деятельности. *Вестник ЛГУ им. А. С. Пушкина*, 4, Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/prezentatsionnaya-kompetentnost-v-strukture-professionalnoy-deyatelnosti-spetsialista>.
- Попова, И. В. (2009). Самостоятельная работа студентов как средство формирования профессиональной компетентности в условиях модернизации образования. *Вестник Кемеровского государственного университета культуры и искусств*, 9. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/samostoyatel'naya-rabota-studentov-kak-sredstvo-formirovaniya-professionalnoy-kompetentnosti-v-usloviyah-modernizatsii-obrazovaniya>.
- Ткач, Ю. М. (2011). Окремі особливості створення мультимедійних презентацій. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*, 93, 97-101.
- Хлупина, Н. О. (2017). *Организация самостоятельной работы по овладению компетенциями в учреждениях среднего профессионального образования* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08). Кузбасс.
- Шевчук, С. В. (2012). *Ділове мовлення для державних службовців: навч. посібник*. Київ: Алєрта.

РЕЗЮМЕ

Чень Чень. Умовля формування презентаційних умінь в контексте комунікативної діяльності майбутнього вчителя музикального мистецтва.

В статті обґрунтована актуальність проблеми формування і розвитку у майбутніх учителів музикального мистецтва презентаційних умінь, являючихся

составляющей целостной системы коммуникативной деятельности, состоящей из ряда специфических умений и навыков. Проанализированы параметры отличий презентационной деятельности, которая проводится студентами в процессе обучения, от той, с которой сталкиваются студенты на практике. Выявлено условие формирования исследуемой дефиниции, а также определены педагогические задачи, решение которых зависит от сформированности презентационной компетентности.

Ключевые слова: *презентационные умения, коммуникативная деятельность, будущий учитель музыкального искусства, педагогическое условие.*

SUMMARY

Chen Chen. Conditions for the formation of presentation skills in the context of future musical art teacher's communicative activity.

The article substantiates the urgency of the problem of formation and development of future musical art teachers' presentation skills, which are the component of a holistic system of communication activity, consisting of a number of specific skills, in particular: search for information, visual, illustrative and musical material based on the principle of integration; systematization and synthesis of information; use of information in accordance with the stated purpose (text, performance, visual series); ability to justify judgments, make definitions, present evidence and use relevant examples to illustrate; use of the necessary verbal and non-verbal means to express consent or disagreement; creation of material for oral presentations using multimedia technologies. All these skills form the basis of the students' information culture and play an important role in the preparation and conducting presentations. One of the conditions for the formation of presentation skills in the future musical art teacher is organization of group student work on the project based on the use of an integrated approach. The parameters of the differences between presentation activities performed by students in the learning process and those encountered by students in practice are analyzed. The condition of formation of the studied definition is revealed, as well as pedagogical tasks, the solution of which depends on the formation of presentation competence.

Taking into account that most publications are devoted to methodological recommendations for creating presentations, we see the prospects of considering this issue in the study of the mechanisms of disclosure by the student of the content of presentations and methods of their appropriate use in the educational process of higher school.

Key words: *presentation skills, communication activity, future musical art teacher, pedagogical condition.*